

Fővárosi Ítéltábla
8.Pf.21.264/2009/3.

ÉRKEZETT

Dátum: 11. 11.

Határidő:

Ügyszám: 64916

FŐVÁROSI BÍRÓSÁG

FŐLAJSTROMSZÁM
KEZDŐIRAT

Érkezett:
2009 -10- 2 2

PÉLDÁNY: IV:

MELLÉKLET: KÖZTÜK:

FŐLAJSTROMSZÁM:
ÚTOIRATOK 20768 09

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Harsányi és Baltay Ügyvédi Iroda (2360 Gyál, Körösi út 104., ügyintéző: dr. Baltay Levente ügyvéd) által képviselt, Kovács Andrea (1137 Budapest, Radnóti M. u. 15/b.) felperesnek – a dr. Bóka Viktória jogtanácsos által képviselt, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (1014 Budapest, Táncsics M. u. 1.) alperes ellen – közérdekű adat kiadása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. április 6. napján kelt, 26.P.20.768/2009/4. számú ítélete ellen az alperes által 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alább

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest a Budapest, VII. kerület ingatlanaira készített értékfelmérés 15 napon belüli kiadására.

Indokolásában ismertette, hogy a felperes – aki a www.hvg.hu internetes híroldal munkatársa – 2008. december 10-én és 2009. január 23-án kérte az alperestől a Budapest, VII. kerület házairól készült értékvizsgálat kiadását. Az alperes a kérelmet 2008. december 10-én és 2009. január 26-án elutasította; mindkét esetben azzal indokolva, hogy az belső dokumentációs anyag.

A felperes 2009. február 4-én benyújtott keresetében a kérelemben megjelölt közérdekű adatok kiadását kérte. Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte a keresetindítás elkészttségére hivatkozva, másodlagosan érdemi védekezést terjesztett elő, amely szerint a kért adatok döntés-előkészítés célját szolgálják, ezért azok kiadására nem kötelezhető.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta. Elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a keresetlevél benyújtása a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 21. § (3) bekezdése szerinti határidőben történt-e. Rámutatott arra, hogy – mivel a jogszabály nem határoz meg abszolút kezdő időpontot a kérelem előterjesztésére –, a kérelmező ugyanazon tárgykörben akár több alkalommal is előterjeszthet kérelmet. Ebben az esetben a legutolsó ez irányú kérelem elutasításától számítottan 30 napos keresetindítási határidő nem telt el.

Érdemben is osztotta a felperesnek az Avtv. 2. § 4. pontjára, 19. §-ának (1) és (5) bekezdésére alapított azon álláspontját, hogy a kért adatok közérdekű adatnak minősülnek. Nem tartotta elfogadhatónak azt az alperesi védekezést, amely szerint az adott esetben döntés megalapozását szolgáló adatokról van szó, amelyek 10 évig nem nyilvánosak, megismerésük az adatkezelő szerv vezetőjének mérlegelésén alapszik. Az elsőfokú bíróság okfejtése szerint ez a kivételt megfogalmazó rendelkezés olyan mechanizmust feltételez, amelynél az adatok egyértelműen meghatározható döntés előkészítése érdekében születnek. Az alperes előadása szerint az értékleltár az érintett kerületrészt világörökségi védettsége okán készült, azonban az alperes nem jelölte meg közelebbről, hogy a felhasználás milyen döntéshozatali mechanizmus keretében történik. A bíróság úgy ítélte meg, hogy ilyen körülmények között az alperesi tevékenység adatgyűjtésnek, adatfelhalmozásnak tekinthető, amelyre az Avtv. 19/A. §-a nem vonatkozik.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és a per megszüntetése, másodlagosan az ítélet megváltoztatása és a kereset elutasítása érdekében.

Változatlan jogi álláspontja szerint a felperes keresetét elkésetten terjesztette elő. Arra hivatkozott, hogy az alperes a 2008. december 10-i adatkiadás iránti kérelmére még aznap elutasító választ adott. A felperes 2008. december 15-én kelt ismételt érdeklődésére az alperes 2009. január 26-án – korábbi nyilatkozatát fenntartva – válaszolt. A felperes tehát nem újabb és újabb kérelmeket fogalmazott meg, hanem visszautalt az eredeti kérelemre és az alperes sem ismételt elutasítással válaszolt, hanem a korábbi nyilatkozatát tartotta fenn. Emiatt az első, a 2008. december 10-i kérelemre adott választ kell irányadónak tekinteni, amelyhez képest a perindítás jogvesztő határideje 2009. január 9-én letelt. Sérelmezte továbbá azt az ítéleti megállapítást is, hogy a kérelem akár több alkalommal újra és újra benyújtható. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság ezzel az értelmezéssel kiüresítette és lerontotta az Avtv-nek a keresetindításra megállapított határidőre vonatkozó rendelkezéseit.

A másodlagos fellebbezési kérelem indokolásaként azt adta elő, hogy a tevékenységére vonatkozó 308/2006.(XII.23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján a műemlékeken végzett építési munka és telekalakítás esetén építésügyi hatóságként, míg a (2) bekezdés b) pontja alapján a műemléki területen megvalósuló egyes tevékenységek engedélyezési eljárásaiban szakhatóságként jár el. Ebből következően folyamatosan döntéseket hoz és érintett értékvizsgálatokat ezeknek a döntéseknek a megalapozására használja fel, tehát a szóban forgó adatokra vonatkoznak az Avtv. 19/A. § (1) bekezdésében írtak.

A másodfokú tárgyaláson nyilatkozatát azzal egészítette ki, hogy hatósága a 2001. évi LXIV. törvény alapján működik, amelynek eljárására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. CXL. törvény (Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni. A Ket. szerint döntésnek minősül a hatóság határozata vagy végzése. Kiemelte, hogy a műemlékekkel kapcsolatos hatósági döntés vagy szakhatósági állásfoglalás mérlegeléssel meghozott döntés, és ezeknek a múltban már meghozott vagy a jövőben meghozandó döntéseknek az előkészítéséhez volt szükséges ez az értékfelmérés. A mérlegelés befolyásmentessége azáltal biztosítható, ha az adat nem kerül kiadásra.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A keresetindítási határidő kapcsán kifejtette, hogy az Avtv. alapján bárki bármikor előterjeszthet a közérdekű adat megismerése iránt kérelmet: Az Avtv. nem tartalmaz keresetindítási kényszerre vonatkozó rendelkezést.

Érdemben is helyesnek tartotta az elsőfokú bíróság ítéletét, mivel az alperes önálló közigazgatási szerv, ezért nem releváns, hogy a döntése milyen más döntéshozatali mechanizmusba helyezkedik be. Hangsúlyozta továbbá, hogy az alperes erre vonatkozó előadást nem tett és – bár a bizonyítási teher az ő oldalán van –, ilyet nem is bizonyított. Álláspontja szerint a közpénzből gazdálkodó alperes által elkészített tanulmány maga a döntés. Hivatkozott az ide vonatkozó alkotmánybírósági határozatra, amely szerint a belső információs iratok minősülhetnek előkészítő jellegűnek. Megjegyezte, hogy az alperes arra vonatkozóan sem ajánlott fel bizonyítást, hogy az adat kiadása működési rendjét vagy befolyásmentes ellátását mennyiben korlátozná.

A másodfokú tárgyaláson a peres felek egyezően adták elő, hogy az eredetileg értékvizsgálatként megjelölt adat megegyezik az ítélet rendelkező részében szereplő értékfelméréssel.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival is egyetértett. Kizárólag a fellebbezésben foglaltakra tekintettel fejt ki a következőket.

A fellebbezésben is alaptalanul hivatkozott az alperes a keresetindítás elkészttségére. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság ítéletének erre vonatkozó indokait. Közömbös, hogy a felperes több egymás utáni kérelmet nyújtott-e be, vagy ugyanannak a kérelemnek a keretében állt folyamatos levelezésben az alperessel. Az alperes a felperes elektronikus leveleire válaszolt, ezért a perindítási határidő szempontjából csak annak van jelentősége, hogy a legutolsó elutasító válasz 2009. január 26-án érkezett meg a felpereshez, amelyhez képest a keresetlevél benyújtása határidőben történt.

Az Avtv-nek a határidőkre irányadó 20. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közérdekű adat megismerésére irányuló igénynek az adatot kezelő szerv az igény tudomására jutását követő legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 15 napon belül tesz eleget. A 21. § (3) bekezdése azt mondja ki, hogy a pert a megtagadás közlésétől, illetve ennek elmaradása esetén a 20. § (2) bekezdésében meghatározott határidő eredménytelen elteltétől számított 30 napon belül az ellen a szerv ellen kell megindítani, amely a kért felvilágosítást megtagadta.

Az ismertetett rendelkezésekből az a következtetés is levonható, hogy a kérelmet akár több alkalommal újra és újra be lehet nyújtani, és hogy a törvény nem ír elő jogvesztést a kereset elkészttsége esetére sem.

A másodfokú bíróság az előbbiektől függetlenül is kiemeli, miszerint nem fogadható el az alperesi jogi álláspont sem, hogy az adatok kiadása iránti kereset elkésettsége – a Pp. 130. § (1) bekezdés h) pontjára utalással – a Pp. 157. § a) pontjának alkalmazásához, vagyis a per megszüntetéséhez vezetne. A helyes jogi álláspont szerint a keresetlevél benyújtására a jogszabályban megállapított határidő számítására vonatkozó 4/2003. Polgári jogegységi határozatból kellett kiindulni, figyelembe véve, hogy a jogegységi határozat az Alkotmány 47. § (2) bekezdése értelmében normatív tartalommal bír, vagyis a bíróságokra nézve kötelező.

A jogegységi határozat értelmében akkor kell a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül hivatalból elutasítani [Pp. 130. § (1) bekezdés h) pont], és ennek elmaradása esetén a pert megszüntetni (Pp. 157. § a) pont), ha a keresetlevél előterjesztésére megállapított határidő - jogszabály kifejezett rendelkezése folytán - jogvesztő, vagy a mulasztás kimentésére előírt igazolással (Pp. 107-110. §) a fél nem él, illetőleg az alaptalan. Ha a keresetlevél késedelmes benyújtása nem vezet jogvesztésre, és a jogszabály a mulasztás orvoslására igazolást nem ír elő, a mulasztás jogkövetkezményéről az ellenérdekű fél elévülési kifogása alapján az ügy érdemében hozott ítéletben kell dönten.

Mivel a korábban kifejtettek szerint az Avtv. 21. § (3) bekezdésében jogvesztésre vonatkozó rendelkezést nincs, a keresetindítási határidő egyértelműen elévülési jellegű. Ebből következik, hogy a kereset elkésettsége esetén sem lett volna mód a per megszüntetésére, hanem a keresetet érdemben kellett volna elutasítani.

Érdemben is helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság.

Az Avtv. 19/A. § (1) bekezdése alapján a 19. § (1) bekezdésében meghatározott szerv feladat- és hatáskörébe tartozó döntés meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített, a döntés megalapozását szolgáló adat a keletkezésétől számított tíz évig nem nyilvános. Ezen adatok megismerését - a 19. § (1) bekezdésében foglaltakat mérlegelve - az azt kezelő szerv vezetője engedélyezheti. A 19/A. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a döntés megalapozását szolgáló adat megismerésére irányuló igény - az (1) bekezdésben meghatározott időtartamon belül - a döntés meghozatalát követően akkor utasítható el, ha az adat megismerése a szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné.

Helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy az Alkotmánybíróság – bár az Avtv.-nek a 2005. évi XIX. törvénnyel való módosítását megelőző jogi környezetben – részletesen foglalkozott a közérdekű adatokhoz való hozzáférésnek a döntés-előkészítés érdekében való korlátozása kérdésével [12/2004. (IV.7.) AB határozat az Avtv. korábbi 19.§ (5) bekezdésének értelmezéséről].

A korlátozás jogszerűségét azonban, a másodfokú bíróság álláspontja szerint is, csak akkor kell vizsgálni, ha a perben igazolt, hogy a kiadni kért adatok a szerv feladat-és hatáskörébe tartozó döntések előkészítése, megalapozása érdekében készített adatoknak minősülnek. Ha az Avtv. 19/A. § (1) bekezdésében írt feltétel fennáll, kerülhet sor az arra vonatkozó további védekezés előterjesztésére és alátámasztására, hogy megvalósult-e a 19/A. § (2) bekezdése szerinti további feltétel, vagyis, hogy a döntés meghozatala után a döntést előkészítő adat megismerése veszélyezteti-e a szerv befolyástól mentes működését.

A jelen esetben az Avtv. 19/A. § (2) bekezdésének alkalmazhatóságával azért nem kellett foglalkozni, mert az alperes a hatósági eljárásokkal kapcsolatos kötelezettségeire történt általános hivatkozással nem tett eleget a 19/A. § (1) bekezdésében foglaltakra vonatkozó bizonyítási kötelezettségének. Az adatkezelőnek a hatósági eljárásai során már meghozott és a jövőben meghozandó döntéseire való általános utalás ugyanis nem elegendő az említett bizonyításhoz.

Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást abban a kérdésben, hogy konkrétan meg kell jelölni azt a döntési mechanizmust, amelynek során a kiadni kért adat felhasználásra kerül. Ennek hiányában a megtagadás jogszerűsége és megalapozottsága kérdésében nem lehet állást foglalni, amelyet az Avtv. 21. § (2) bekezdése szerint az adatot kezelő szerv köteles bizonyítani. A másodfokú bíróság az alperesi fellebbezési érvelésre megjegyzi, hogy az Avtv. 19/A. § (1) bekezdésében szereplő „döntés” egyébként sem azonos a Ket. szerinti „döntés” fogalommal, hanem annál lényegesen szélesebb.

Az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte az alperest a kért közérdekű adat közlésére [Avtv. 20. § (7) bekezdés], a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint – helyes indokai alapján helybenhagyta.

A felperes a perköltség tárgyában való határozathozatal mellőzését kérte [Pp. 239. §, 78. § (2) bekezdés], ezért arról határozni nem kellett.

Az eljárás az Itv. 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes, ezért a le nem rótt illetékről sem kellett határozni.

Budapest, 2009. szeptember 24.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelével

